

Γιατί κλαίς;

ΤΗΣ ΠΕΛΙΩΣ ΠΑΠΑΔΙΑ

Γιατί κλαίς; με ρώτησαν τα παιδιά μου όταν τελειώσαμε την ανάγνωση του ομότιτλου βιβλίου του Βασίλη Αλεξάκη, που κυκλοφόρησε πρόσφατα από τις εκδόσεις Μεταίχμιο. Βλέπετε, χωρίς καν να το ξεφυλλίσω, το πήρα και μπαμ, τους το διάβασα. Στο οπισθόφυλλο έγραφε πως πρόκειται για ένα βιβλίο για άρμα παιδιά και ανάρμοιους γονείς. Εδώ είμαστε, σκέφτηκα, η περίπτωση μιας. Κι έφαγα τα μούτρα μου.

Πράγματι, το βιβλίο είναι ακριβώς αυτό. Απευθύνεται καταρχάς σε όλους τους γονείς. Γιατί ποιος γονιός δεν είναι ανάρμοιος; Δεν απευθύνεται, όμως, σε όλα τα παιδιά. Αφορά μόνο τα 6+, μόνο τα άρμα και μόνο την συν-ανάγνυσή του με τον ανάρμοιο γονέα τους, καθώς δεν είναι εύκολο, όπως λέει και ο ίδιος ο συγγραφέας, να αντιληφθούν τον σατιρικό χαρακτήρα του. Στο βιβλίο αυτό του Βασίλη Αλεξάκη πρωταγωνίστρια είναι μια μίνα σαν εμένα και σαν εσάς. Στη σκιά της ένα παιδί σαν το δικό μου και σαν το δικό σας. Ένα παιδί που στο τέλος της ιστορίας βάζει τα κλάματα. Και μαζί με αυτό –όπως προείπαμε– βάζει τα κλάματα και ο ενήλικας που διαβάζει την ιστορία.

Γιατί, όση ενσυναίσθηση και νομίζουμε ότι έχουμε, όση υπομονή κι αν λέμε πως κάνουμε, όση θεωρία ατάσμεντ πάρεντινγκ κι αν έχουμε διαβάσει, πώς στοιχείμα πως τουλάχιστον μια, αλλά μάλλον περισσότερες φορές, όλοι έχουμε υπάρξει αυτή η τερόστια, η μεγεθυμένη, η φοβερή μίνα, η απεικονισμένη τρομακτικά άριστα από τον Νικόλα Ανδρικόπουλο. Και πώς στοιχείμα πως τουλάχιστον μια, αλλά μάλλον περισσότερες φορές, τα παιδιά μας έχουν υπάρξει αυτό το μικροσκοπικό, σμικρυσμένο, φοβισμένο παιδί, το επίσης απεικονισμένο τρομακτικά άριστα, που το μόνο που θέλει είναι να πάει μια βόλτα και να παίξει. Κάτι που εμείς, οι μπαμάδες και οι μπαμπάδες, μοιάζει να μην αντέχουμε, υπό το βάρος μιας δυσβάσταχτης καθημερινότητας και υπεραντιδράμε.

Το Ταλκ μίλησε με τον Βασίλη Αλεξάκη με αφορμή το κείμενο αυτό, που γράφτηκε σχεδόν 40 χρόνια πριν, στα γαλλικά, με αφορμή την εμπειρία του συγγραφέα ως νέου μπαμπά, μονίμως αφόρητου, ενοχλημένου και εκνευρισμένου με τα παιδιά του.

Το “Pourquoi tu pleures?” πρωτοδημοσιεύτηκε ως χρονογράφημα στην Monde, είχε μεγάλη ανταπόκριση, παίχτηκε εκατοντάδες φορές σε γαλλικά ραδιόφωνα, καθώς οι γονείς αναγνώριζαν, προφανώς, τον εαυτό τους στην πρωταγωνίστριά του, και έπειτα εκδόθηκε, ως εικονογραφημένο βιβλίο για γονείς και όχι ως παιδικό, στην Ελλάδα και στην...Κορέα. Η μαμά είναι η καρικατούρα του Αλεξάκη. Επέλεξε, όμως, η πρωταγωνίστρια που μονολογεί να είναι γυναίκα, γιατί ένας άντρας δύσκολα θα έλεγε στο παιδί τους τόσα λόγια. Το πολύ πολύ θα του έλεγε «Πήγαινε να βρεις τη μίνα σου»...

Ο Αλεξάκης ευτύχησε η εικονογράφηση της ελληνικής εκδοχής της ιστορίας του, από την οποία –όπως μας λέει– δεν άλλαξε ούτε λέξη, να γίνει από τον Νικόλα Ανδρικόπουλο, ο οποίος καταφέρνει να διεκδύσει στο κείμενο και να εκμαιεύει τις λεπτομέρειές του. Η διπλή συναισθηματική χρήση του κόκκινου χρώματος, ως επιθετικού στην απεικόνιση της μιάμιας και ως κατευθυντήριου στόχου στην απεικόνιση του παιδιού, τραβάει το βλέμμα και ακριβολογεί τον αναγνώστη από το εξώφυλλο μέχρι το οπισθόφυλλο, που κοσμείται από ένα τεράστιο ερωτηματικό.

Σύμφωνα με τον συγγραφέα, το βιβλίο έχει μια σαφώς πολιτική διάσταση, καθώς μιλάει

για τον ενσυναισμό των παιδιών από τους γονείς τους. Μιλάει για εξαρτημένα παιδιά που απελούνται, που δεν μεγαλώνουν ελεύθερα, καταπιεσμένα «για το καλό τους» από τραυματισμένους γονείς που επίσης δεν είναι ελεύθεροι. Το κλάμα είναι μια ενοχλητική κατάσταση για τους ενήλικες. Έτσι αναγκάζει να ξεβουλευτούν. Γι' αυτό θυμώνουν. Και φωνάζουν. Και τα παιδιά ακούν μόνο τη φωνή τους. Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο, που μέσα στο αφήγημα δεν ακούγεται καθόλου η φωνή του παιδιού, αλλά μόνο φαίνεται η εικόνα του. Το «Γιατί κλαίς;» παρουσιάζει συστασιακά τις λέξεις του ενήλικα απέναντι στη μαμά του ανήλικου.

Το «Γιατί κλαίς;» είναι ένα βιβλίο που θα ανοίξει τα μάτια στους γονείς της εποχής της κρίσης, που έχουν σχεδόν πάντα καλές προθέσεις και σχεδόν πάντα αρνητικά αποτελέσματα και θα τους ταρακουνήσει κάμποσο, ώστε να κάνουν διορθωτικές κινήσεις. Και να κατανοήσουν επιτέλους γιατί κλαίει το παιδί τους. Παράλληλα, είναι ένα βιβλίο που –αν μπορεί αυτό να είναι παρηγορητικό– θα εξηγήσει στα παιδιά ότι καμιά φορά, προφανώς αδικαιολόγητα και μάλλον ασυνείδητα, οι γονείς είναι χαμένοι κάπου στον άσχημο κόσμο των ενήλικων και έχουν ξεχάσει τι σημαίνει να είσαι παιδί. Το «Γιατί κλαίς;» είναι ένα σπαρακτικό βιβλίο που δεν πρέπει να λείπει από καμιά οικογενειακή βιβλιοθήκη. Είναι ένα συγκλονιστικό βιβλίο, στο τέλος του οποίου, λογικά, το παιδί είναι αυτό που θα ρωτήσει τον γονιό γιατί κλαίει. Ή μπορεί και να μην τον ρωτήσει. Γιατί θα έχει καταλάβει...

Οι εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ, με αφορμή το βιβλίο του Βασίλη Αλεξάκη, διοργανώνουν βιωματικό εργαστήριο συναισθημάτων με τίτλο «Νιώθει το παιδί μου την αγάπη μου;» το Σάββατο, 30 Μαρτίου 2019, στις 12:30 το μεσημέρι, στον ΠΟΛΥΧΩΡΟ ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ (Γυτοκράτους 118, Αθήνα), με εισιτήρια την ψυχολόγο-ψυχοθεραπεύτρια Κατερίνα Καλλιμακοίδη. Στόχος του εργαστηρίου είναι να βοηθήσει τους γονείς να ενδυναμώσουν τη σχέση με το παιδί τους, να τους εκπαιδεύσει πώς να ακούσουν τα θέλω του και να έρθουν σε επαφή με τις βαθύτερες ανάγκες και τα συναισθήματά του. Ταυτόχρονα, να βοηθήσει τα παιδιά να καταλάβουν ότι πίσω από τις συμβουλές, τα πρέπει και τα μη κριβείνα η αληθινή αγάπη των γονιών τους γι' αυτά.